

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Охорона праці у сфері професійної діяльності»

обов'язкова професійна

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньою (освітньо-професійною, освітньо-науковою) програмою

«Цивільний захист»

(назва освітньої програми)

підготовки

за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань

26 «Цивільна безпека»

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю

263 «Цивільна безпека»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою Організації та
технічного забезпечення аварійно-
рятувальних робіт на 2024- 2025
навчальний рік.

Протокол від «__» __20__ року № ____

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Охорона праці у сфері професійної діяльності»

2024 рік

Загальна інформація про дисципліну

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Охорона праці у сфері професійної діяльності» сприяють розвитку професійного мислення здобувачів вищої освіти, надають можливість майбутньому фахівцю ознайомитись з нормативно-правовими документами в галузі охорони праці, що дозволить враховувати необхідність забезпечення безпечних умов праці та заходи захисту працівників ДСНС в умовах надзвичайних ситуацій.

Викладення дисципліни «Охорона праці у сфері професійної діяльності» полягає у наданні здобувачам вищої освіти усвідомлення відповідальності за особисту та колективну безпеку та здатностей для її оцінки і забезпечення на робочих місцях і у підрозділах під час майбутньої професійної діяльності на первинній посаді, а також формування та набуття компетентностей, знань, умінь та навичок, необхідних для здійснення їх професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій (аварій, пожеж тощо), які можуть привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарської діяльності.

Відмінною особливістю курсу є надання розуміння проблем безпеки діяльності людини у різних сферах та шляхів їх вирішення, що забезпечує надійну основу для швидкої адаптації на першому робочому місці при працевлаштуванні.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Борисова Лариса Володимирівна, доцент кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт факультету цивільного захисту, кандидат юридичних наук, доцент
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет факультету ЦЗ. Робочий номер телефону – +38(067)5797655
E-mail	borisova@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	інформаційна безпека, автоматизовані системи управління
Професійні здібності	Професійні знання і значний досвід роботи у викладанні технічних дисциплін
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Методи та системи штучного інтелекту : навчальний посібник / О. Касілов, Л. Нікітіна Л. Борисова. Харків : Видавництво Точка, 2021. 221 с. Собина В.О., Л.В. Борисова, О.В. Єлізаров. Аналіз та прогноз стану безпеки об'єкту обчислювальної техніки в умовах надзвичайних ситуацій. Проблеми надзвичайних ситуацій. 2015. Вип. 21. – Х.: НУЦЗУ. – С. 89-96.

Заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 16.00 до 17.00 в кабінеті факультету цивільного захисту (вул. Онопрієнка, 8, Черкаси, ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля), та в кабінеті № 808 (вул. Баварська, 7, Харків). У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем. Консультація може проводитись з використанням технологій дистанційного навчання.

Мета вивчення дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти умінь та компетентностей для прийняття ефективних рішень охорони праці у сфері професійної діяльності, для забезпечення управління охороною праці та поліпшення умов праці, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у галузі цивільного захисту.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
Рік підготовки	1-й
Семестр	1-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	8
- практичні заняття (годин)	2
- семінарські заняття (годин)	
- лабораторні заняття (годин)	
- курсовий проект (робота) (годин)	
- інші види занять (годин)	
- самостійна робота (годин)	80
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях, отриманих здобувачами вищої освіти під час вивчення дисципліни «Охорона праці у сфері професійної діяльності» за освітньою-професійною програмою «Цивільний захист» підготовки бакалавра у галузі знань 26 «Цивільна безпека», за спеціальністю 263 «Цивільна безпека».

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Управління у сфері цивільного захисту»,

вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

– досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Оцінювати відповідність правових, організаційних, технічних заходів по забезпеченню техногенної безпеки та безпеки праці вимогам законодавства під час професійної діяльності	ПРН13
Оцінювати технічні і економічні характеристики результатів наукових досліджень, дослідно-конструкторських розробок, технологій та обладнання хімічних виробництв	ПРН6
Аналізувати та оцінювати стан забезпечення цивільного захисту, техногенної та виробничої безпеки об'єктів, будівель, споруд, інженерних мереж	ПРН 15
Впроваджувати організаційно-технічні заходи спрямовані на підвищення рівня безпеки праці та охорони здоров'я на робочому місці	ПРН 22
Дисциплінарні результати навчання	
	ДРН-1

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	ЗК5
Здатність приймати ефективні рішення, керувати роботою колективу під час професійної діяльності	ПК1
Здатність до превентивного і оперативного (аварійного) планування, управління заходами безпеки професійної діяльності	ПК2
Здатність до застосування інноваційних підходів, сучасних методів, спрямованих на регулювання техногенної,	ПК4

виробничої безпеки	
Здатність до створення і реалізації інноваційних продуктів і заходів у сфері професійної діяльності	ПК5
Здатність оцінювати і корегувати рівень безпеки працюючих організації (підрозділу)	ПК10
Очікувані компетентності з дисципліни	КД
	КД-1

Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Охорона праці у сфері цивільного захисту

Тема 1.1 Міжнародні норми, основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці та цивільного захисту в галузі.

Трудові норми Міжнародної організації праці. Конвенції та Рекомендації МОП. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці. Показник нормативно-правових актів з питань охорони праці. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Організація об'єднаних націй. Всесвітня організація охорони здоров'я. Міжнародна агенція з атомної енергії. Міжнародна організація праці. Європейський Союз. Основні положення Женевських конвенцій.

Тема 1.2. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників середовища.

Методичні положення ідентифікації та паспортизації об'єктів господарювання щодо визначення потенційної небезпеки. Визначення та аналіз небезпек, пов'язаних з порушенням умов безпечної експлуатації об'єктів. Виявлення небезпечних речовин та критичних умов їх прояву. Способи виявлення потенційно небезпечних зон з імовірними джерелами НС. Вимоги до засобів індивідуального захисту.

Тема 1.3. Особливості охорони праці у сфері цивільного захисту.

Особливості охорони праці при виконанні робіт у сфері цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, поводження з радіоактивними відходами та вибуховими матеріалами промислового та військового призначення, рятувальної справи, техногенної, пожежної і промислової безпеки тощо. Забезпечення своєчасного проведення заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням і аваріям у процесі робіт у сфері цивільного захисту. Державний нагляд та контроль за станом охорони праці у сфері професійної діяльності. Сектор з охорони праці ДСНС.

Тема 1.4. Система управління охороною праці в організації.

Впровадження і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). Організаційна та функціональна структури СУОП. Пріоритет функцій забезпечення безпеки. Ефективність функціональної структури СУОП. Нормативно-методичні документи із створення і управління діяльністю спеціалізованих служб та функціональних підсистем Єдиної державної системи цивільного захисту. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007. Політика в галузі охорони праці.

Облік і аналіз показників охорони праці. Галузеві системи управління охороною праці. Мета та принципи функціонування. Організаційна та функціональна структури СУОПГ.

Тема 1.5. Планування заходів з охорони праці та питань цивільного захисту на підприємствах.

Комплекс організаційних та інженерно-технічних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків НС природного характеру.

Методика планування заходів із фізичного, функціонального, та комбінованого захисту персоналу, а також ліквідації наслідків НС, на основі прогнозу варіантів (сценаріїв) розвитку обстановки, аналізу власних та ресурсів третіх сторін щодо реагування на НС та ліквідації їхніх наслідків з урахуванням режиму функціонування системи. Плануючі документи з теоретичного і практичного навчання персоналу до дій у НС, організація і проведення спеціальних об'єктових навчань, тренувань з відпрацювання заходів за планами реагування на НС, локалізації та ліквідації аварій. Здійснення організації та проведення роботи щодо забезпечення безпеки праці у структурних підрозділах ДСНС.

Тема 1.6. Експертиза з охорони праці.

Порядок розробки проектної документації на реконструкцію, модернізацію (будівництво) згідно вимог охорони праці: складові проектної документації для будівництва об'єктів. нормативно-правові акти з питань експертизи проектів, узгодження, експертиза та затвердження проектної документації на реконструкцію, модернізацію (будівництво) згідно вимог охорони праці.

Експертиза виробничих процесів та обладнання: положення про порядок проведення експертизи проектної документації на виготовлення засобів виробництва, перелік робіт підвищеної небезпеки.

Порядок отримання дозволів на експлуатацію обладнання підвищеної небезпеки та розробки декларацій з урахуванням вимог Постанови Кабміну України № 1107 від 26.10.2011р. Оформлення експертних висновків на відповідність об'єкту дослідження вимогам охорони праці.

Тема 1.7. Організація роботи з питань охорони праці в органах та підрозділах ДСНС.

Загальні положення Наказу МНС України № 312 від 07.05.2007 року «Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України». Загальні вимоги з охорони праці. Організація роботи щодо забезпечення безпеки праці в ДСНС згідно з Законом України «Про охорону праці». Організація та проведення роботи щодо забезпечення безпеки праці у структурних підрозділах

ДСНСУ. Структура та чисельність служби з охорони праці органів і підрозділів ДСНС. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників відповідно до вимог Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15. Порядок розслідування, ведення обліку нещасних випадків, які сталися в органах і підрозділах ДСНС.

Тема 1.8. Інструктажі з питань охорони праці.

Інструктажі з питань охорони праці як складова частина управління безпекою праці. Вступний інструктаж з питань охорони праці. Первинний інструктаж на робочому місці. Повторний інструктаж на робочому місці: індивідуальний, з групою працівників, з усіма працівниками. Позаплановий інструктаж: індивідуальний, з групою працівників. Цільовий інструктаж. Журнали реєстрації інструктажів з питань охорони праці. Перевірка знань працівників з питань охорони праці.

Тема 1.9. Забезпечення безпеки при виконанні професійних обов'язків під час здійснення аварійно-рятувальних, інших невідкладних робіт та слідування до місця виникнення надзвичайної ситуації.

Діяльність відповідального за дотриманням вимог безпеки праці. Безпека проведення розвідки надзвичайної ситуації. Безпека проведення оперативного розгортання. Безпека проведення оперативних дій з ліквідування надзвичайних ситуацій. Забезпечення, в разі необхідності, медичного обслуговування особового складу.

Тема 1.10. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.

Загальні положення та визначення. Мета та завдання розслідування нещасних випадків. Обставини, за яких проводиться розслідування. Розслідування та облік нещасних випадків, хронічних професійних захворювань і отруєнь у сфері професійної діяльності. Розслідування нещасних випадків. Спеціальне розслідування нещасних випадків. Розслідування професійних захворювань. Організація розслідування, склад комісій з розслідування, основні документи. Розслідування та облік аварій. Розслідування інцидентів та невідповідностей. Завдання страхування від нещасного випадку. Принципи та види страхування. Суб'єкти та об'єкти страхування. Види страхування. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти - заочна (дистанційна)					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота
2-й семестр						
Тема 1.1 Міжнародні норми, основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці та цивільного захисту в галузі	10	2			8	
Тема 1.2 Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників середовища	10,5	2	0.5		8	
Тема 1.3 Особливості охорони праці у сфері цивільного захисту	10,5	2	0.5		8	
Тема1.4 Система управління охороною праці в організації. Структурно-функціональна модель протидії надзвичайним ситуаціям	10	2			8	
Тема 1.5 Планування заходів з охорони праці та питань цивільного захисту на підприємствах	10				10	
Тема 1.6 Експертиза з охорони праці	8				8	
Тема 1.7 . Організація роботи з питань охорони праці в органах та підрозділах ДСНС	8,5		0,5		8	
Тема 1.8 Інструктажі з питань охорони праці	6				6	
Тема 1.9 Забезпечення безпеки при виконанні професійних обов’язків під час здійснення аварійно-рятувальних, інших невідкладних робіт та слідування до місця виникнення надзвичайної ситуації	8,5		0,5		8	
Тема 1.10 Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків	8				8	
Разом за модулем 1	90	8	2		80	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	- Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників середовища	0,5

2.	- Особливості охорони праці у сфері цивільного захисту	0,5
3.	- Організація роботи з питань охорони праці в органах та підрозділах ДСНС	0,5
4.	- Забезпечення безпеки при виконанні професійних обов'язків під час здійснення аварійно-рятувальних, інших невідкладних робіт та слідування до місця виникнення надзвичайної ситуації	0,5
	Разом	2

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Індивідуальні завдання, згідно навчальної програми дисципліни, не плануються.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда; наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);
- методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний; синтетичний; індуктивний; дедуктивний;
- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;
- інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;
- науково-дослідна робота;
- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, стандартизовані тести; виконання розрахункових робіт; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; завдання на навчальному полігоні.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС
90–100	A
80–89	B
65–79	C
55–64	D
50–54	E
35–49	FX
0–34	F

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, контрольної роботи тощо. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) і під набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	Лекції	4	2,5	10
	семінарські заняття			
	практичні заняття	2	5	10
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	1	40	40
Разом за поточний контроль				70
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				

III. Підсумковий контроль (екзамен)	30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи	100

Поточний контроль

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на лекції (оцінюється в діапазоні від 0 до 2,5 балів):

2,5 бали – присутність на лекції, активна участь у обговоренні матеріалу лекції, ведення конспекту лекції;

0 балів – відсутність на лекції або небажання приймати участь у обговоренні нового матеріалу або небажання вести конспект лекції.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і стилістично без помилок оформлений звіт;

4 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

3 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

2 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Модульний контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів):

34-40 балів – здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, глибоко та всебічно розкрив зміст усіх питань, під час відповіді використовував пункти нормативних документів;

25-33 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст усіх питань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

16-24 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

7-15 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст питань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильна відповідь на одне питання, інші – частково;

1-6 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні,

допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту питань. Не знає нормативних документів

Підсумковий контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 30 балів):

25-30 балів – здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, глибоко та всебічно розкрив зміст усіх питань, під час відповіді використовував пункти нормативних документів;

19-24 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст усіх питань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

13-18 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

7-12 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст питань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильна відповідь на одне питання, інші – частково;

1-6 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту питань. Не знає нормативних документів

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці. Показчик нормативно-правових актів з питань охорони праці. Міжнародна організація праці. Основні положення Женевських конвенцій.

2. Методичні положення ідентифікації та паспортизації об'єктів господарювання щодо визначення потенційної небезпеки. Визначення.

3. Основні етапи аналізу НС та прогнозування їхніх наслідків. Опис явищ, що прогнозуються, перелік вихідних даних.

4. Способи виявлення потенційно небезпечних зон з імовірними джерелами НС. Зонування територій за ступенем небезпеки. Вимоги до засобів індивідуального захисту.

5. Особливості охорони праці при виконанні робіт у сфері цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, поводження з радіоактивними відходами та вибуховими матеріалами промислового та військового призначення, рятувальної справи, техногенної, пожежної і промислової безпеки тощо.

6. Забезпечення своєчасного проведення заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам, професійним захворюванням і аваріям у процесі робіт у сфері цивільного захисту.

7. Державний нагляд та контроль за станом охорони праці у сфері професійної діяльності. Сектор з охорони праці ДСНС.

8. Впровадження і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). Перевірки і коригувальні дії. Організаційна та функціональна структури СУОП.

9. Ефективність функціональної структури СУОП. Нормативно-методичні документи із створення і управління діяльністю спеціалізованих служб та функціональних підсистем Єдиної державної системи цивільного захисту.

10. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007. Політика в галузі охорони праці.

11. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій. Облік і аналіз показників охорони праці.

12. Організаційна та функціональна структури СУОПГ.

13. Комплекс організаційних та інженерно-технічних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків НС природного характеру.

14. Особливості планування дій щодо локалізації і ліквідації аварійних ситуацій і аварій на та пом'якшення їхніх наслідків.

15. Вимоги до складання та змісту аналітичної і оперативної частини плану локалізації і ліквідації аварійних ситуацій.

16. Методика планування заходів із фізичного, функціонального, та комбінованого захисту персоналу, а також ліквідації наслідків НС, на основі прогнозу варіантів (сценаріїв) розвитку обстановки, аналізу власних та ресурсів третіх сторін щодо реагування на НС та ліквідації їхніх наслідків з урахуванням режиму функціонування системи.

17. Плануючі документи з теоретичного і практичного навчання персоналу до дій у НС, організація і проведення спеціальних об'єктових навчань, тренувань з відпрацювання заходів за планами реагування на НС, локалізації та ліквідації аварій.

18. Здійснення організації та проведення роботи щодо забезпечення безпеки праці у структурних підрозділах ДСНС.

19. Порядок розробки проектної документації на реконструкцію, модернізацію (будівництво) згідно вимог охорони праці: складові проектної документації для будівництва об'єктів. нормативно-правові акти з питань експертизи проектів, узгодження, експертиза та затвердження проектної документації на реконструкцію, модернізацію (будівництво) згідно вимог охорони праці.

20. Експертиза виробничих процесів та обладнання: положення про порядок проведення експертизи проектної документації на виготовлення засобів виробництва, перелік робіт підвищеної небезпеки.

21. Порядок отримання дозволів на експлуатацію обладнання підвищеної небезпеки та розробки декларацій з урахуванням вимог Постанови Кабміну України № 1107 від 26.10.2011р. Вимоги до переліку та змісту документації, що надається в експертні організації. Оформлення експертних висновків на відповідність об'єкту дослідження вимогам охорони праці.

22. Загальні положення Наказу МНС України № 312 від 07.05.2007 року «Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України».

23. Загальні вимоги з охорони праці. Організація роботи щодо забезпечення безпеки праці в ДСНС згідно з Законом України «Про охорону праці».

24. Організація та проведення роботи щодо забезпечення безпеки праці у структурних підрозділах ДСНСУ.

25. Структура та чисельність служби з охорони праці органів і підрозділів ДСНС.

26. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників відповідно до вимог Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15.

27. Порядок розслідування, ведення обліку нещасних випадків, які сталися в органах і підрозділах ДСНС.

28. Вступний інструктаж з питань охорони праці.

29. Первинний інструктаж на робочому місці.

30. Повторний інструктаж на робочому місці: індивідуальний, з групою працівників, з усіма працівниками.

31. Позаплановий інструктаж: індивідуальний, з групою працівників.

32. Цільовий інструктаж.

33. Журнали реєстрації інструктажів з питань охорони праці. Перевірка знань працівників з питань охорони праці.

34. Діяльність відповідального за дотриманням вимог безпеки праці.

35. Безпека проведення розвідки надзвичайної ситуації.

36. Безпека проведення оперативного розгортання.

37. Безпека проведення оперативних дій з ліквідування надзвичайних ситуацій.

38. Забезпечення, в разі необхідності, медичного обслуговування особового складу.

39. Мета та завдання розслідування нещасних випадків. Обставини, за яких проводиться розслідування.

40. Розслідування та облік нещасних випадків, хронічних професійних захворювань і отруень у сфері професійної діяльності.

41. Спеціальне розслідування нещасних випадків. Розслідування професійних захворювань.

42. Організація розслідування, склад комісій з розслідування, основні документи.

43. Розслідування та облік аварій.

44. Розслідування інцидентів та невідповідностей.

45. Завдання страхування від нещасного випадку. Принципи та види страхування. Суб'єкти та об'єкти страхування.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, не допускаються на заняття, якщо розпочато розгляд прикладних навчальних питань).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні програми навчання до написання модульної контрольної роботи допускаються здобувачі, які мають позитивні оцінки не менше ніж за 70 % обов'язкових практичних завдань.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти.

1. Конституція України. Основний закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (поточна редакція – 30.09.2016) – zakon4.rada.gov.ua.

2. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI (поточна редакція – 05.10.2016) – zakon2.rada.gov.ua.

3. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII (поточна редакція – 05.10.2016) – zakon5.rada.gov.ua.

4. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII (поточна редакція – 01.01.2016) – zakon5.rada.gov.ua.

5. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII (поточна редакція – 28.12.2015) – zakon5.rada.gov.ua.

6. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII (поточна редакція – 01.01.2016) – zakon2.rada.gov.ua.

2. Основна література

7. Обеспечение безопасности жизнедеятельности на рабочих местах с повышенным тепловым излучением / Беликов А.С., Рагимов С.Ю., Петренко А.О., Шаломов В.А., Удянский Н.Н., Соколов Д.Л., Шаранова Ю.Г. // Монография.– НУЦЗУ. – Харьков. – 2016. – 170 с.

8. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб./за ред. Г.П. Демиденко. – К.: НТУУ «КПІ», 2008. – 300 с.

9. Зацарний В.В., Праховнік Н.А., Землянська О.В., Зацарна О.В. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник – К.: НТУУ «КПІ» ІЕЕ, 2016. – електронне видання. /<http://ela.kpi.ua/kandle/123456789/18263/>

10. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності.

Навч. посіб. / за ред. Є. П. Желібо. 6-е вид. –К.: «Каравела», 2009. – 344 с.

11. Основи охорони праці: підручник. [Ткачук К.Н., Халімовський М.О., Зацарний В.В., Зеркалов Д.В. та ін]. – К.: Основа, 2011. – 474 с.

12. Ткачук К. Н., Зацарний В. В., Каштанов С.Ф. та ін. Охорона праці та промислова безпека: навч. посіб. – К.: Лібра, 2010. – 559 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> – Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).

2. <http://www.mon.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

3. <http://www.mns.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.

4. <http://www.social.org.ua> – Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

5. <http://base.safework.ru/iloenc> – Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ.

6. <http://base.safework.ru/safework> – Библиотека безопасного труда МОТ.

Розробник(и):

Викладач кафедри організації
та технічного забезпечення
аварійно-рятувальних робіт
факультету цивільного захисту,
к. ю. н., доцент

Лариса БОРИСОВА